

1. O‘zbek tilining izohli lug‘ati ikkinchi jildi “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2006 yil, 512 v
2. Pedagogika ensiklopediyasi 3 jild; 420v.
3. Toshqulov J.O‘zbekiston xalqlar siyosiy – huquqiy fikrlari tarixidan. – Toshkent:. O‘zbekiston, 1996.- B.4.
4. U. Tadjixanov .A.Saidov. Huquqiy madaniyat nazariyasi T-1998y
5. История политических и правовых учений. Учебник для вузов. Изд. 2-е./Под общ.ред. В.С. Нерсисянца – М.: 1999. – С.40.

GENDER YONDOSHUV ASOSIDA O‘QUVCHI-YOSHLARDA MILLIY MADANIY XULQ-ATVORNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLAR

Amanova Onarxol Choriyevna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Xorijiy til va adabiyoti kafedrasii
o‘qituvchisi

E-mail: O.amanova@dtpi.uz

Islomov Ilyosjon Isroiljon o‘g‘li

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakulteti o‘qituvchisi

E-mail: i.islomov@dtpi.uz

Annotatsiya: ushbu maqolada ta’lim-tarbiya berish jarayoni orqali milliy madaniy xulq-atvorni rivojlanish uchun zarurdir, chunki har bir o‘lka o‘zining asriy va umrboqiy qadriyatlarga ega ularga mos keladigan innovatsion yondoshuvlarni topish imkoniyatga ega bo‘ladi. Maqolada keltiriladigan bazi misollar yordamida batafsil yoritishga e’tibor qaratiladi. Jumladan, har bir usul bosqichma-bosqich oddiydan murakkabga qarab, yosh darajasi hisobga olingan holda amaliyotga tadbqiq etilishi kerakligi haqida fikr yuritildi. Hozirgi kunda zamonaviy taraqqiyot bilan hamnafas yashash bilan birga milliy va umrboqiy qadriyatlarimizga amal qilish o‘zbekona hayo,iffat qobiliyatlarini rivojlantirish juda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so‘zlar: gender, har bir usul (metodlar), innovatsion(yangi loyiha), bosqichma-bosqich, zamonaviy, hamnafas milliy va umrboqiy, hayo, iffat.

Annotation: in this article, it is necessary to develop national cultural behavior through the process of education, because each country has its own age-old and eternal values that correspond to them will have the opportunity to find innovative approaches. The article focuses on detailed coverage with the help of some examples. In particular, it was thought that each method should be put into practice step by step, from simple to complex, taking into account the age level.

Nowadays, it is very important to develop Uzbek modesty and chastity skills, as well as following our national and lifelong values, which are similar to modern development

Keywords: gender, each method (methods), innovative (new project), step by step, modern, harmonious, national and eternal, modesty, chastity

Аннотация: в данной статье необходимо развивать национально-культурное поведение через процесс воспитания, ведь каждая страна имеет свои исконные и вечные ценности, соответствующие им. В статье основное внимание уделяется подробному объяснению с помощью некоторых примеров. В частности, считалось, что каждый метод должен реализовываться поэтапно, от простого к сложному, с учетом возрастного уровня. Сегодня это соответствует современному развитию. Очень важно следовать нашим национальным и жизненным ценностям, развивать способности узбекской скромности и целомудрия.

Ключевые слова: пол, методы (методы обучения), инновации (новые проекты), самостоятельное образование, общение, компетентность.

Farzandlarimizni mustaqil fikrli, zamonaviy bilim va kasb-hunarlarni egallagan, mustahkam hayotiy pozitsiyaga ega, chinakam vatanparvar insonlar sifatida tarbiyalash biz uchun dolzarb ahamiyatga ega bo‘lgan masala hisoblanadi.

Shavkat Mirziyoyev

Ushbu maqolada yoshlar hayot yo‘llarida saboq,gender yondashuv o‘g‘il bolalar va qizlar o‘rtasidagi munosabatlarda xulq-atvor va ijtimoiy tenglikni rag‘batlantirishimiz kerak.

Ma’lumot bo‘la oladigan talaygina hikoyat, rivoyat, ertak va masallar jamlangan. Turkiy xalq donishmandlarining hikmatiga yo‘g‘rilgan o‘git-nasihatlar, ishoralariga boy masallari,xalqning uzoq asrlik turmush tajribasining qaymog‘i-maqollar xususida ibratlar keltirilgan. Bular esa yoshlarga ma’naviy-ma’rifiy hayot yo‘lini yorituvchi nurli kelajak beradi.

Farzandlarimizga bolaligidan bog‘cha va boshlang‘ich sinflaridan boshlab tarbiyalash jarayonida,qo‘g‘irchoq teatri tomoshalari orqali milliy qadriyatlarimizni bolajonlar ongiga singdirish va shakllantirish ishlarini olib borish mumkin.Maktabgacha ta’lim muassalarining yuqori guruhlar va boshlangich sinf o‘quvchilari uchun mo‘ljallangan bo‘lib, u chet tili o‘qitishda asriy va umrboqiy qadiryatlarni ham o‘rgatib boradi. Bu bilan shaxsni o‘z fikriga ega etib tarbiyalash mumkin. Kommunikativ yondashuv asosida o‘qitishning afzalliklari haqida batafsil ma’lumotga ega bo‘lishi va o‘rganishga mo‘ljallangan materiallarni o‘z ichiga oladi.Quyida shunday ertaklardan na’munalar keltirilgan.

5 ta non

Aftor-Bir bor ekan, bir yo‘q ekan bizga yaqin novvoyxonada shunday voqea bo‘lgan ekan kunlardan bir kun novvoy yigit so‘rabdi

Non oluvchi yigit - Assalomu alaykum menga 5 ta non berib yuboring?

Novvoy - vaalaykum assalom kechirasiz nega siz doim 5 ta non sotib olasiz?
Non oluvchi yigit - 2 tasini qarzimga beraman, yana 2 tasini esa qarizga beraman 1 tasi esa o‘zimizga.

Novvoy - tushuntirib gapiring, 2 tasini ota-onam meni boqqanlari ucun qarizimni to‘layman, 2 tasini esa bolalarim kelajakda bizni boqishlari uchun qarzga beraman, 1 tasi esa xotinim bilan menga.

Novvoy - ha endi tushundim.

Aftor- ana ko‘rdingizmi bolajonlarim, qanday ajoyib yigit ekan.

Boshlovchi - Ota-onang yo‘lingni yoritguvchi sham

Qo‘lingda shaming bo‘lsa sen uchun ne g‘am.

Qissadan hissa shuki; qiyosi yo‘q eng aziz inson bu ota-ona ekanligini yana bir bor eslatish.

Bugun hayotimizning hal etuvchi muhim masalalari qatorida ta‘lim-tarbiya mazmunini tubdan o‘zgartirish, uni zamon talabi darajasiga ko‘tarish asosiy o‘rinni egallaydi. Innovatsion ta‘lim (ingl. “innovation”- yangilik kiritish, ixtiro) ta‘lim oluvchida yangi g‘oya, me‘yor, qoidalarni yaratish, o‘zga shaxslar tomonidan yaratilgan ilg‘or g‘oyalar, me‘yor, qoidalarni tabiiy qabul qilishga oid sifatlar ko‘satilgan.

Odamlar dunyoni turlicha ta‘riflashadi

Kimlar uni “darsxona” desa, kimdir” g‘amxona” deydi. Yana birov “dunyo-oyna” desa, yana allakim “dunyo-yolg‘onchi” deydi. Chunki dunyo bunday turli-tuman ta‘riflarning barchasiga loyiq turadi. U muttasil o‘zgaradi: Unda bir-biriga qarama-qarshi kecha-kunduz, nur-soya, issiq-sovuq, oq-qora bor. Borliq ana shunday o‘zaro zid narsa-hodisalarga to‘laligi bois unda ezgulik va yovuzlik to‘xtovsiz kurashadi. Bu murosasiz kurash nabobat dunyosida ham, hayvonot olamida ham, odamlar orasida ham kuzatiladi. Ana shu muttasil olishuv tufayli borliq to‘xtovsiz harakatlanadi. Bu jarayonni ko‘rish, kuzatish orqali mushohada qilishga o‘rgatadi.

Bo‘ri va it

Aftor-Yaqin o‘tgan zamonda, katta qo‘rgon tomonda bir Bo‘ri yashar edi holi juda tor edi; Kunlardan bir kuni o‘rmon chetida baqoloq it bilan uchrashib qolishibdi.

IT-Assalomu-aleykum yaxshimisiz-nega hafa ko‘rinasiz?

Bo‘ri- Va aleykum assalom nimasini aytay rosa ovqat izlab charchadim, lekin hech narsa topa olmadim yegani.

IT-keling Bo‘rivoy do‘st bo‘lamiz va birga yashaymiz meni egam juda sahiy kishi bizga yaxshi ovqatlar beradi.

Aftor –Bori rozi bo‘lib ITni orqasidan keta boshladi.

Bo‘ri- iya o‘rtoq bo‘yningizdagi nima u?

IT-bo‘ynimdagi tasma vazifamni bajarayotganimda zanjirga bog‘lab qo‘yish uchun. O‘rtoqjon mehnat qilib topganing-qandu asal totganing deb bekorga aytishmaganda.

Bo‘ri-e, e o‘rtoqjon tutqin bo‘lib to‘q yashaganimdan ko‘ra och bo‘lsam ham erkin bo‘lish men uchun avzal

Aftor-yovoyi hayvonlar erkinlikni juda yaxshi ko‘radilar.

Chet tilini o‘qitishda ta’lim texnologiyalaridan foydalanish juda ko‘p narsalarni taklif qiladi ham o‘qituvchilar, ham o‘quvchilar uchun imtiyozlar. Bu erda integratsiyaning asosiy sabablaridan ba’zilari ta’lim texnologiyalari muhim ahamiyatga ega:

Kengaytirilgan faollik: Ta’lim texnologiyalari interaktiv va multimediyaga boy o‘quvchilarning e’tiborini tortadigan va faol ishtirok etishga yordam beradigan o‘rganish tajribasi. Interaktiv tadbirlar, o‘yinlar va simulyatsiyalar til o‘rganishni yanada qiziqarli va rag‘batlantiruvchi, xususiyatlarni yuzaga keltiradi.

Moslashuvchan ta’lim platformalar, aqlli repetitorlik tizimlari va moslashtirilgan qayta aloqa mexanizmlari o‘rganishni optimallashtiradi.

Maqolada o‘zbekona hayo, iffat, nomus yo‘llarini ko‘rsatibgina qolmay, yaxshi natijalarga erishishga doimiy yordam bo‘la oladi, deb o‘ylaymiz.

Tarix millatning haqiqiy tarbiyachisiga aylanishi, ya’ni biz tarixda gender borasidagi xatolardan to‘g‘ri xulosa chiqarmog‘imiz lozim. Bu yondashuv asosida o‘quvchi-yoshlarni ta’lim jarayonidagi qat’iy gender stereotiplaridan holi qilishimiz, ta’lim maydonini kengaytirish funksiyalarini yaratishimiz, barcha o‘quvchilar o‘zini anglaydigan shaxsini shakllantirish darkor. Biz bu gender yondashuv asosida o‘quvchilarga o‘z taqdirlarining chinakam egasi ekanligini ko‘rsatamiz.

Bilamizki, milliy madaniy xulq-atvorni oilada mahallada, jamiyatimizda rivojlantirish eng zarurdir. Ingliz tili nafaqat ta’lim sohasida odatiy turmushda ham kerak. Ingliz tilini ta’lim jarayonida yaxshi o‘rganish zarur. Shu bilan birgalikda milliy madaniy xulq-atvorni rivojlantirish va saqlab qolish zarur. Vatanga muhabbat va sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash borasidagi ulkan ahamiyatini inobatga olgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Shavkatova Shohida Shavkat qizi “PEDAGOGS” international research journal ISSN: 2181-4027 SJIF: 4.995
2. Muhammad Kamol “Hikmatlar va ibratlar” Toshkent, “Istiqlol” 2005.
3. Egamberdiyeva Nodira Meliboyevna, Xonturayev Bobur “Oila, xotin-qizlar va ijtimoiy hayot” jurnali 2023-yil 3-soni.